

Teresa Dobrzyńska

"O pewnym warunku spójności tekstu", Irena Bellert, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 14/42, 110

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ BELLERT Irena: O pewnym warunku spójności tekstu. W: O spójności tekstu. Praca zbiorowa pod redakcją M.R.Mayenowej. Oss. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971. IBL PAN. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T.XXI, s. 47-75.

Autorka adaptuje szereg pojęć logicznych na potrzeby analizy językoznawczej. Interpretację semantyczną wypowiedzi rozumie jako "zbiór konsekwencji, czyli wniosków, które można wyriąć na podstawie danego wypowiedzenia". Dzieli się one na: 1/ wynikające ze struktury logiczno-syntaktycznej danego języka, 2/ oparte na wiedzy o świecie. Konsekwencje typu drugiego mogą być postulowane przez odbiorcę tylko wtedy, gdy intencja nadawcy znajduje potwierdzenie w dalszym kontekście. Pojęcia te są wykorzystywane przy opisie trzech technik spajania tekstu: 1/ wyzyskującej wyrażenia indeksowe wskazujące na deskrypcję określoną w zbiorze poprzednich zdań lub ich konsekwencji, 2/ polegającej na nawiązaniu indeksowym do deskrypcji nieokreślonej w funkcji szczegółowego wskazania, 3/ powtórzeń ukrytych w zbiorze konsekwencji wyrażen implikatywnych.

BP/42

T.D.

/I/ DOBRZYŃSKA Teresa: O głosowej delimitacji tekstu. W: O spójności tekstu. Praca zbiorowa pod redakcją M.R.Mayenowej. Oss. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971. IBL PAN. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T.XXI, s.149-189.

Artykuł zawiera klasyfikację znaków początku i końca tekstu, nazwanych przez autorkę delimitatorami. Dzieli się one na: delimitatory właściwe /eksplicytne informacje o początku lub końcu/, delimitatory wtórne /znaki nieeksplicytne - symptomy/. Ze względu na formę wyróżnione są delimitatory leksykalne i nieleksykalne. Omówione zostały możliwości grupowego występowania tych sygnałów, ich hierarchia w tekście oraz powstawanie lub uchylanie delimitatorów w obrębie określonego gatunku. W części materiałowej przedstawiono wtórne delimitatory nieleksykalne, wyrażone tempem mowy. Badania dotyczyły autorecytacji 26 wierszy S. Grochowiaka. Pomiar potwierdził percypowalne słuchowo regularne falowanie tempa funkcjonujące jako znak delimitacyjny. W toku zasadniczych rozważań uwzględnione też zostały wyniki badań dotyczących wpływu, jaki na tempo mowy wywiera tendencja do izochronii - czasowego zrównania jednostek różnych pod względem metrycznym.

BP/42

T.D.